

**Коротка практика дарування очисного диму (сангчö)
із циклу “Звершення Пробудженого Серця —
практика, що усуває всі перешкоди” (Тхугдруб барчє кюнсел):**

вчення К’ябгöна Пакчока Рінпочє

Монастир Ка-Ньїнг Шедруб Лінг, Катманду, 2013

Український переклад практики сангү

віршовано для співу з традиційними мелодіями тибетського оригіналу

[1-й день вчень]

Отже, кілька моментів щодо практики дарування *санґу*. Перш за все, дві речі: накопичення надбань та очищення затьмарень. Задля накопичення надбань маємо такі практики як дарування диму (*санґ* і *сур*), офіра власного тіла (*чөд*). *Санґ* виконується вранці. Ви побачите, у тексті згадуються всі: Три Дорогоцінні, Три Джерела, оборонці Дгарми та інші захисники. Коли по тексту до цього дійдемо, я поясню.

Щодо *суру*, звичайно, Три Дорогоцінні, але головну увагу приділено духам в *бардо* і голодним духам. Зрозумійте цю різницю між *санґом* і *суром*. *Сур* роблять пообіді, близько 4-ї, 5-ї чи 6-ї години вечора. *Сур* виконують із *тінґша*.¹ А *санґ* ви робите не з *тінґша*, а із дзвоником, і робите вранці. Це спосіб накопичення надбань, оскільки це даєння, принесення дарів.

Лүдґжін означає даєння фізичного тіла — це практика *чөд*. Багато хто виконує практику *кусулү*². *Кусулү лүдґжін* означає практика офіри тіла в стилі йоґіна простоти. Це щодо практики *чөд*. Оці три практики.

Дарування мандали ви знаєте із чотирьох підготовчих практик [*ньондро*]. Дарування учти [*цог*] ви вже теж знаєте. Це вважається практикою Ваджраяни.

1 Маленькі дзвоники пласкої форми

2 Тиб.*кусулү* — йоґін, що практикує простоту. У давній Індії деякі йоґіни виглядали так, ніби вони не докладають особливих зусиль у практиці на зовнішньому рівні, але на внутрішньому рівні вони практикували йоґу згідно із вченнями отриманими від гуру. Тож вони виглядали як звичайні люди, часто навіть як ледарі. Здавалося, що вони не робили нічого окрім як “їсти, спати і випорожнитися”, тож їх так і прозвали, адже три склади “*ку-су-лү*” на санскриті відповідно позначають “їсти-спати-випорожнюватися”. (Illuminator Dictionary)

Далі, у офірі тіла [чöd], те, яким чином підносите власне тіло в дар духам, певним чином ділитесь на багато підрозділів, таких як білі даяння, червоні даяння, чорні даяння. Також існує чимало традицій чöду. Отже подібні практики спеціально виконуються заради накопичення надбань блага.

Щодо **історії санґу**, то його започаткував Ґуру Рінпоче. Не думаю, що за часів Будди існувало уявлення про *санґ* як дарування диму. Але тоді вже існувало дарування пахощів, а дарування *санґу* — це розгорнута версія дарування пахощів. Тобто, за часів Будди вже практикували дарування пахощів — пахощі підносили в дар Будді, або вчителю, або у святих місцях для принесення дарів. Це вже існувало. Але розгорнутий метод, коли ці дари примножуються — оце вже *санґ*.

Тож як виник *санґ*? Коли Ґуру Рінпоче будував монастир Сам'є в Тибеті (у 8му, на початку 9го сторіччя), в той час було чимало мандрівних духів, було чимало захисників, багато істот і духів місцевості. І Ґуру Рінпоче багато разів дарував *санґ* з метою творення злагоди. З багатьма духами були встановлені гармонійні відносини, вони були дуже щасливі.

Уявіть, що ви переїхали на нове місце. Перше, що ви робите — ідете з подарунками до сусідів, чи не так? А дарування диму — це як подарунки. Які дарунки ви робите? Ви побачите, *санґ* — це, зокрема, ментальна проекція виповнення бажань. Тобто, хоч би що ви задумали, хоч би яке маєте бажання — дим *санґу* перетворюється для вас на це. Розумієте? Наприклад, Алі — дух або захисник із комп'ютером, а двоє її дітей бігають тут. І нам треба зробити дарунки, то що ми робимо? Даруємо *санґ*, *санґ* стає ментальною проекцією.

Приміром, ви хочете золота. Дим сангу стає золотом. Це якщо дуже просто пояснювати. Дим стає дарами для них. Таким чином ви вибудовуєте і гармонізуєте взаємини. І коли ви піднесли дари, ви отримуєте підтримку: ви просите їх по ту чи іншу допомогу тощо.

Далі, маю вам сказати наступне: дарування сангу — не лише для божеств. Це і наші власні родичі, наші пращури; і всі істоти, включно із кармічними кредиторами. Кармічні кредитори — мається на увазі, що ви їм щось заборгували впродовж багатьох життів. Кармічні борги. Це напрочуд добра практика для всього цього.

Цю молитву створив і виконував Гуру Рінпоче. Вона належить до величезного циклу *Тхугдруб барче кюнсел*. Гуру Рінпоче сказав, що **Тхугдруб барче кюнсел** є практикою самого серця Гуру Рінпоче, “Звершення Пробудженого Серця Гуру — практика, що усуває всі перешкоди”. І цей цикл надзвичайно великий.

“Цикл” означає, що там є різні підрозділи практик. Наприклад, у *Тхугдруб барче кюнсел* є практики *Дзогчену*, у *Тхугдруб барче кюнсел* є практики візуалізації, є *туммо*, є *йога*! У ньому є все, що вам потрібно. В *Тхугдруб барче кюнсел*, приміром, є *Магамудра*. В традиції *терм*-скарбів, яка існує й дотепер протягом вже дев’яноста років, серед усіх *терм* ви практично ніде більше не знайдете такий повний набір. Сам Гуру Рінпоче сказав: “Маю так багато вчень, що я заховав у землях Тибету, але з усього мільйона вчень — це найкраще, що я заховав”.

Ви побачите у ньондро, у розділі Прихистку, там на початку сказано: “Єдиний скарб всього Тибету”. Це тому, що такою є цінність *Тхугдруб барче кюнсел*. І це дарування *санґу* є підрозділом звідти. Під підрозділом я маю на увазі, що у *Тхугдруб барче кюнсел* є дванадцять проявів Ґуру Рінпоче, а ця практика *санґу* належить до тієї частини, де встановлюються добрі взаємини з буддами, бодгісаттвами, і, зокрема, накопичуються надбання блага, встановлюються дружні взаємини з місцевими духами і тому подібне. *Санґ* — це надзвичайно гарна практика.

Отже, коли зібралися робити *санґ*, яким чином вам слід **розпочати**?

Починаємо з “Семирядкової молитви (Цігдґун сӧлдеб)”: “хунґ орг’єн юлґ”і нубджянґ цам...” — “ХУНґ! На північному заході Уддіяни...”

Тоді читаєте короткі молитви до Майстрів Традиції передання. Я зазвичай читаю:

кюнзанґ дорсем ґараб шірі сінґ
пемакара джеванґ нґішу нґа
со зур нуб ньяґ тертӧн ґ’я ца соґ
ка тер лама нам ла сӧлва деб

Самантабгадрӧ, Ваджрасаттвӧ,
Ғарабе Дорджӧ і Шрі-Сінґгӧ,
Падмакаро, царю й двадцять п’ять
учнів і майстрів родів Со, Зур,
Нуб і Ньяґ, сто тертӧнів — усі
маїстри Кама й Терма, вам молюсь!

Оце дуже коротка молитва до всіх традицій, дуже простий спосіб. Г'ялва Лонгченпа написав цю молитву 700 років тому. Дуже просто. Це загальна молитва до майстрів традиції Ньїнґма.

А щодо нашої традиції Чокг'юра Лінґпи, то ви читаєте:

**дамдзін намтрүл чокг'юр дечен лінг
біма нгө джөн джям'янг кх'енцей ванг
бейро нгө нанг лодрө тхає де
ченрезіг ванг кхак'яб дордже цал...**

Чокг'юре Дечене Лінґпо, ви —
Дамдзіна³ чудовний прояве.
О Джам'янгу Кх'енце Вангпо, ви
справжнім Вімаламітрою є.
Лодрө Тхає, Вайрочаноу
ви проявленим на правду є.
О Кхак'ябе Дордже Цале, ви —
можний Авалокітешвара...

Там є імена всіх трьох Майстрів, а також інших вчителів нашої традиції. Тоді читаєте молитву до свого Корінного Гуру: “огмін чөк’ї інг к’ї пходранг не...” — “Сутносте усіх будд трьох часів....” Хоч би яку практику ви робите, маєте завжди читати цю коротку молитву.

3 Дамдзін — принц Муруб Ценпо, середній син царя Тибету Трісонґа Деуцена. Чокг'юр Лінґпа вважається останнім із його 13-ти перенароджень в якості тертона

Після того, наприклад, я роблю цю практику *санґу* разом із практикою моїх особистих *їдамів*. В мене є певне медитативне божество, і це моя ранкова практика. Я виконую її, а коли завершую цю **практику *їдама*** — начитую мантру, приношу дари... І після принесення дарів, перш ніж завершити практику *їдама*... розумієте? Перш ніж завершити — мається на увазі, що у всіх садганах є стадія розчинення. Тож перед тим як виконати розчинення, повторне проявлення і молитви присвяти — прямо перед цим я роблю *санґ*. Це означає, що ви підносите дари, постаючи божеством.

Підхід Ваджраяни дуже цікавий. Наведу такий приклад. Уявіть, ви вирушили перевідати Обаму, президента Сполучених Штатів Америки, так? І ви кажете: “Я всього лише азійський хлопець, мені подобається Буддизм”. Обама: “Я не хочу тебе бачити”. Думаєте, у вас вийде з ним зустрітися? Та дзуськи! Жодних шансів! А от якщо ви — президент Китайської Народної Республіки, ви їдете до Сполучених Штатів і кажете: “Хочу з вами зустрітися, бо хочу надати вам допомогу у розмірі одного трильйона доларів”. Тоді Обама вам скаже: “Будь ласка, приходьте завтра о дев’ятій”, або навіть сам до вас прийде. Чому? Різниця в тому, з якої позиції ви звертаєтесь.

Аналогічно, коли приносите дари, для Будди це не має значення. Але коли приносите дари захисникам, місцевим божествам, або духам, голодним духам і кармічним кредиторам, постаючи самим собою — азійським хлопцем чи китайцем з Гонконґу, чи хлопцем з Канади — ефект буде незначний, оскільки ви для них — ніхто. І такий спосіб дарування не приносить їм користі. Коли ж ви постаєте якимось божеством, наприклад, як у мене є практика певного *їдама*, я постаю цим *їдамом*, я неподільний із Ґуру Рінпоче, і ось в такій формі починаю дарувати *санґ*.

Я використовую саме цей текст, бо він короткий і простий. Якщо маєте час — просто повторюєте знову і знову. Якщо не маєте часу — лише один раз читаєте. Дуже просто! Тож я роблю оце, потім, як завершив дарування *санґу*, виконую розчинення, повторне проявлення і після того завершую практику. Можете так робити під час ранкової сесії практики.

Далі. Уявімо, що ви не можете виконати ранкову сесію практики з *санґом*, оскільки ви кудись їдете, але ви хочете сьогодні зробити *санґ*. *Санґ* надзвичайно корисний, коли ви, наприклад, хочете започаткувати новий бізнес. Або переїхати в новий будинок. Або коли хтось захворів. Чи коли ви їдете кудись далеко. Або коли ви стикаєтесь з певними труднощами, емоційними чи фінансовими. Будь-які труднощі виникають — робите цю практику — і відкривається якась нова можливість. Це не так, що хтось прийде і покладе перед вами гроші, втім постають і відкриваються можливості.

Наведу вам приклад із нещодавнього досвіду. Моя дружина Норбу одного вечора раптово захворіла: нудота, пронос, знов нудота, знов пронос. Ми зробили *Мо*⁴, і результати *Мо* вказали на те, що у неї на спині сидить демониця, ми їх називаємо *дґмо*. Демониця на спині підтримувала цю хворобу.

В буддизмі дуже цікаво: ми вважаємо, що захворювання мають умови, причини і те, що їх підтримує. Тож причиною може бути карма. Умовою — дисбаланс емоцій, що веде до дисбалансу вашого фізичного тіла. Це умова. А також різноманітні хвороби підтримуються різними духами.

4 *Мо* — тибетське ворожіння.

Оце так ми вважаємо. І як ви про це можете дізнатися? Кажу вам, я не вірю у всяких там привидів, але я вам скажу так. Норбу захворіла, вона пішла до лікаря, але він не знайшов жодних причин. Їй почали давати ліки, але вони не допомагали. Ніякого поліпшення. Двічі вона приймала антибіотики, але ніякого покращення не було. Тоді я швиденько скликав монахів, щоб почати робити практику — молитву-звернення до цієї демониці. Це дуже просто. Я робив це вдома. Коли мені потрібна якась практика, на щастя, у моєї дружини є добрі зв'язки з деякими Рінпоче, і в мене також є зв'язки з Рінпоче. І всі Рінпоче почали читати ту молитву. І що? Вже під час підготовки до практики цієї демониці, лише під час приготувань, коли робили тórми тощо, їй вже стало краще. Можливо це щось пов'язане з емоціями.

Але що я хочу сказати: чи то емоційне, чи то духовне, чи була там демониця, чи ні, головне — що їй стало краще, ось що я хочу вам донести! Я не маю на меті доводити, існує демониця чи ні, я кажу, що їй стало краще, ось це головне! І я не вбивав жодної тварини, щоб їй стало краще, я лише зробив дарування диму. Тоді всі Рінпоче, хто робили Мо, сказали, що її “кінь вітру” (тиб. *лунгма*)⁵ ослаблений. Коли “кінь вітру” (на Заході ви це називаєте везінням, удачею) ослаблений, то нічого з того, що ви розпочинаєте, не є успішним. Ви стаєте дратівливими, ваш ум стає слабким, бракує сил, ви легко піддаєтеся хворобам. Ось так. Це все пов'язане з “конем вітру”.

Тому я почав робити санг, багаторазово повторюючи його. Я вам покажу, як це робити, коли почнемо розбирати текст, ми повторимо разом. Тож я зробив санг декілька разів, тоді

5 Вчення Орг'єна Тобг'яла Рінпоче про лунгта в перекладі українською: <https://gomdeua.org/otr-lungta/>

зателефонував до Норбу і спитав її: “Як твій настрій, як твій ум і серце почуваються?” І вона сказала, що їй щодня стає краще. Тоді я ще стільки всього зробив, додав молитовні прапорці... Сьогодні забув зробити. Тоді я сказав дружині: “Ти думаєш, то просто випадково ти почуваєшся щасливішою? Я щоранку робив для тебе санг, кожного ранку молився за тебе”.

Наступне. Щоб створити дим, ви не можете палити абищо. Є спеціальні рекомендовані **складові**. Коли маєте повний набір усього рекомендованого, тоді ваші дари є досконалими, ваша молитва досконала. І там є певні візуалізації, медитація, коли ви всі ці три аспекти поєднуєте, то благо від того — неймовірне. Якщо ви створюєте дим, ви даруєте дим щодня, але не знаєте, як виконувати молитву, ефект буде менший. Якщо знаєте, як молитися, але не створюєте дим, теж ефект буде меншим. Якщо ви лише думаєте про те, але не робите ні те, ані інше — жодного ефекту не буде. Поєднаєте всі три аспекти — чудово! Розумієте?

Тож, наприклад, коли ви з кимось із сусідів потоваришували, ви йдете до них, приносите подарунок, але жодного слова не кажете, навіть не посміхаєтесь — думаєте це буде нормально? Ні. Ви йдете, даруєте, кажете: “Добрий день, як ся маєте?” “Добре, дуже дякуємо”. “Ви мені подобаєтесь”. Ось так ви робите. Кажете гарні слова, на рівні думок та емоцій — ви також дуже привітні, приносите дарунки, а інакше — вони ніколи не стануть вашими друзями!

Аналогічно з даруванням *санґу*. Складові, які ви спалюєте, — це як той дарунок, що ви приносите своїм сусідам. А ваша молитва подібна до того, як ви йдете перевідати сусідів і мило з ними балакаєте. І ця молитва створена не вами, не мною, ніяким іншим Рінпоче, це створено Ґуру Падмасамбгавою. Тобто, вона сповнена благословіннями, вона ефективна, бо він — Майстер найвищого духовного рівня, повністю пробуджений. В умі ви робите просту візуалізацію — і все! Ви повністю досконалий практикуючий! Я маю все це вам пояснювати, аби ви зрозуміли. Чому це? Чому те? Як? З власного досвіду.

Після того ви завершуєте цю молитву. Наприклад, я не маю часу і хочу зробити дуже стисло. Але маєте виконати само-візуалізацію. Це означає, що ви маєте виконати коротку практику будь-якої садгани. Хоч би яку садгану ви робите. Зазвичай, для початківців я кажу виконувати це разом із “Короткою щоденною практикою Падмасамбгави” — це лише дві чи півтори сторінки. Візуалізація себе як Ґуру Рінпоче, начитування мантри Ґуру Рінпоче. І коли завершили начитувати мантру, переходите до тексту *санґу*. Прочитали весь текст *санґу* від початку до кінця — тоді завершуєте “Коротку щоденну практику”. Якщо у вас її немає, можете використовувати будь-яку садгану: чи то садгану Ваджрасаттви, яку ви раніше вивчали, чи садгану Ґуру... Будь-яку садгану, яка у вас є, ваша щоденна практика. По суті, щоб виконувати *санґ*, вам необхідно зародити пережиття себе божеством.

Текст починається із **запрошення**:

к'є
к'єме кадаг трө драл інг
гаг ме лхюндруб онгар шар
цолме тхугдже г'ютрүл ле
сіжі чір янг нангвей дрөн
чөжін недір чен дрен на
кха ла джа цон шарва жін
кечіг юк'ї шеґне к'янг
ранг ранг г'єпей ден ла жюг
сарва самая дза дза

К'є! Простір ненароджений —
звіку чиста простота —
неупинно постає
саявом кольорів п'яти.
З милосердя без зусиль —
гості в різних проявах
і нірвани, і буття,
як веселка вмиль прийдіть:
вас запрошую сюди
до офіри щедрої,
всі із радістю займіть
свої гарнії місця!
сарва самая дза дза

Перш за все, підносимо дари **чотирьом основним типам гостей**. Це такі гості як Три Дорогоцінності, гості великої доброти, гості, перед якими маємо кармічні борги, а також гості співчуття (усі істоти). Отже це чотири основні типи гостей, хоча насправду їх набагато більше. В цій практиці ми приносимо дари величезній кількості гостей.

Отже, в першому рядку запрошення сказано: *“Простір ненароджений — звіку чиста простота...”* Це означає, що все є порожністю і все із порожності постає.

“...неупинно постає саявом кольорів н’яти” — мається на увазі, що все не є просто порожнім, постає також природне співчуття.

Далі, *“З милосердя без зусиль — гості в різних проявах і нірвани, і буття...”* Тобто, усі різноманітні гості, форми існування, всі мирські оборонці й подібні духи, також такі прояви нірвани як Три Дорогоцінності, всі джерела Прихистку, усі ці божества.

“...як веселка вмиє прийдіть: вас запрошую сюди до офіри щедрої, всі із радістю займіть свої гарнії місця!” Отже, будь ласка, прямо зараз прийдіть сюди та займіть будь-які сидіння, що вам довподоби, хоч би де ви захотіли розміститися. Вам не треба турбуватися про те, щоб саджати кожного із них на певні сидіння, вони самі сядуть на ті місця, що їм подобаються. Розумієте? Це дуже гарний спосіб, менше складнощів. *“Будь ласка, сідайте де вам довподоби”*. Вам не треба турбуватися: *“Будь ласка, буйволе, сідай сюди, тигре, сідай сюди...”* Не треба цим перейматися, добре?

Коли кажете *“сарва самая дза дза”*, ви по суті кажете *“Будь ласка, приходьте і сідайте”*.

Далі промовляємо *“рам, ям, кхам”*, і у цей час маємо **запалити** власне сам санґ. Я зазвичай запалюю ще до того. Коли я сам роблю, то запалюю ще раніше, але ви можете запалити ось у цей час. Я розпалюю раніше, бо потрібен певний час, поки піде дим.

Яким чином я це роблю? Я не кладу деревину. Лише пахощі у формі порошку, і запалюю згори. Тому що таким чином вогонь поступово проникає всередину і починає іти дим. Мені це подобається.

Отже, ми кажемо “*рам, ям, кхам*” і так ми фактично очищаємо всі дари, що ми підготували. Сприймаємо це так, що всі забруднення, які можуть бути в складових дарів, спалюються, розвіюються і змиваються.

[2-й день вчень]

Для дарування пахощів вам потрібна чаша — **вмістище** для пахощів. Я зробив отаке [Рінпоче демонструє], але ця форма не дуже гарна. Сьогодні я замовив вмістище справді гарної форми, із клейнодом, різьбленням, дгармачакрою, а ось це — таке собі. І на додаток — оці пахощі, що містять десь близько 150 різних складових. Це не лише заради запаху, це для дарів. Для запаху краще покласти менше субстанцій, тоді запах буде набагато кращим. А коли ви все разом змішуєте, залишаються лише найсильніші запахи, бо вони одне одного перекривають. Тож отут містяться цілющі складові та інші інгредієнти. Тут є коштовні метали й каміння, три солодкі та три білі складові, тканина, п'ять видів м'яса, п'ять видів нектару та інші інгредієнти. Це надзвичайно гарна суміш. Я розробляю ці субстанції спеціально для наших практикуючих. Ви знаєте, у нас є цей магазин “Колекція Акара” (Akara Collection). Я лише розробляю деякі речі для практикуючих,

приділяю увагу перш за все цьому, адже зараз на Боуді⁶ можете придбати багато чого, щоб дарувати дим, але чи можна довіряти, що там є всі складові — ми не знаємо. Звичайно на обгортці багато чого можна написати! Західні учні дарують мені пахощі “Тара”, пахощі “Дзамбала”... це все лайно! Справді! Що я із ними роблю зазвичай? Викидаю. Я їх не використовую, викидаю. Але опис у них гарний на обгортках. Тому я намагаюся розробити найкраще. Тож ви лише трішки зачекайте, ми все підготуємо — дуже гарні інгредієнти для дарування пахощів, всі складові для санґу.

Отже, яким чином я дарую санґ? Насипаю порошок, підпалюю згори, починає іти дим. Тоді виставляєте це надвір.

Як ви **розпочинаєте** практику? По-перше, Семирядкова молитва (Цігд’юн с’олдеб). Тоді коротка молитва до майстрів традиції: (Кюнзанґ дорсем). Після того — молитва до вчителів традиції Чоклінґ терсар (Дамдзін намтр’ул). Потім — молитва до нашого корінного вчителя: (Огмін чок’ї). Це короткий варіант вступних молитов.

Зазвичай ми далі виконуємо **“Коротку щоденну практику”** Гуру Рінпоче із Тхугд’руб барче кюнсел. Вона дуже коротка. Починаємо із Прихистку та Бодгітіти: “Намо! Даґ данґ...” — “Намо! Вищий Прихисток...” Після того починається само-візуалізація: “хунґ тонґ н’ї інґ ле еше к’янтунанґ...” — “ХУНґ! Із відкритості-порожності...”

6 Тибетський район довкола Ступи Боуда у Катманду, де знаходиться монастир Ка-Н’їнґ Шедруб Лінґ.

По суті, коли читаєте цю “Коротку щоденну практику”, споглядайте себе як Ґуру Рінпоче. Потім у тексті, який ми зараз прочитали, згадується, як Ґуру Рінпоче виглядає, що понад ним — Авалокітешвара, а над Авалокітешварою — Амітаюс. Оце й усе. Після того **начитуєте мантру** *ом а хунґ бендза ґуру нема сіддгі хунґ...* Що при цьому потрібно пам’ятати і споглядати: у вас як Ґуру Рінпоче у серці — золотий ваджра, в центрі золотого ваджра у вас склад ГРІ, довкола нього — *ом а хунґ бендза ґуру нема сіддгі хунґ*. Ви уявляєте ці склади мантри за годинниковою стрілкою: *ом а хунґ бен дза ґу ру не ма сід дгі хунґ*. Хвіст іде всередину, ОМ іде назовні. Наче змія — голова назовні, хвіст — всередині. Отже на цьому рівні ви завершили — вибудували образ. Тоді починаючи з ОМ усі склади починають рухатися ось так [Рінпоче промовляє мантру, демонструючи, як вона обертається за годинниковою стрілкою, і показує рух]. Тож ОМ каже *ом ом ом...* А каже *а а а...* І поки оце все обертається, ви начитуєте мантру. І коли начитуєте, споглядаєте себе як Ґуру Рінпоче, в сердечному центрі — золотий ваджра, в центрі золотого ваджра у вас склад ГРІ, а мантра обертається довкола нього. Зі складу ГРІ випромінюється світло. Далі, по-перше, дуже важливо: ви приносите дари всім буддам, бодгісаттвам, ґуру, божествам, дакіням — усім Пробудженим істотам. Світло повертається і приносить із собою благословіння (велич, наснагу), які розчиняються у вас. Ви отримуєте благословіння. Потім світло випромінюється знову і так творить благо для всіх істот: очищає всі труднощі, карму тощо. Для всіх істот. Тоді знову світло повертається. Фактично, все, що ви бачите — це Ґуру; все, що ви чуєте, звуки — це мантра; хоч би які думки у вас в голові з’являтимуться — це Мудрість Ґуру Рінпоче. Просто пам’ятайте про це.

Дуже просто! Ви — Ґуру Рінпоче, в серці — золотий ваджра, всередині якого — склад ГРІ із мантрою довкола. Мантра обертається, обертається, обертається... [Рінпоче звуком демонструє, як обертання прискорюється] ось так, потім [Рінпоче звуком передає випромінювання світла]. Ваше світло випромінюється не так [Рінпоче робить звук дуже повільного випромінювання], якщо так, то знадобляться мільйони років, щоб сягти земель Амітабги, і аби повернутися — ще мільйон років пройде. Ви помрете й перенародитесь сотні разів, розумієте? Тож, що ви робите? Світло випромінюється блискавично. Тільки випромінилося звідси — воно вже там. Вже те світло несе дари. Зі світла постають численні дари усім буддам, усім Пробудженим істотам. Отримуючи світло назад, ви отримуєте благословіння. Знов світло випромінюється, створюючи благо істотам, аби вони всі стали Ґуру Рінпоче. І все довкілля перетворюється на Міднокольорову Гору Ґуру Рінпоче. Світло повертається. Тоді, все, що ви бачите — це Ґуру Рінпоче, все, що ви чуєте — це мантра, все, що постає у ваших думках — це Мудрість Ґуру Рінпоче. Ось таким чином споглядайте, і тоді начитуйте мантру: *ом а хунг бендза ґуру нема сіддгі хунг, ом а хунг бендза ґуру нема сіддгі хунг, ом а хунг бендза ґуру нема сіддгі хунг...* Одне коло вервиці.

Коли завершили начитування мантри, то безпосередньо переходите до тексту **санґу**. Я це вже вчора пояснив. Перше там — це що? **Запрошення**. Запрошення усіх гостей. Перший тип гостей — це гості нашого Прихистку. Наш Прихисток — це Три Дорогоцінні, Три Джерела — ось це гості нашого Прихистку. Далі — гості-захисники, гості кармічних боргів та гості — усі істоти. Таким чином, можете поділити гостей на чотири типи. Хоча їх набагато більше. Але це основні.

Тож, по-перше, що ви робите? Ви кажете: сьогодні хочу запросити усіх гостей, будь ласка, сідайте переді мною на ті сидіння, що вам доподобли. Хтось хоче сидіти на шкурі тигра, хтось захоче сидіти на золотому троні, хтозна? Є так багато варіантів. Тож дозвольте їм сідати де вони забажають. Як ви розпочинаєте?

**к'є к'єме кадаг трө драл їнг
гаг ме лхюндруб өнгар шар
цölме тхугдже г'ютрүл ле
сіжі чір янг нангвей дрөн
чөжін недір чен дрен на
кха ла джя цөн шарва жін
кечіг юк'ї шегне к'янг
ранг ранг г'єпей ден ла жюг
сарва самая дза дза**

К'є! Простір ненароджений —
звіку чиста простота —
неупинно постає
сяйвом кольорів п'яти.
З милосердя без зусиль —
гості в різних проявах
і нірвани, і буття,
як веселка вмить прийдіть:
вас запрошую сюди
до офіри щедрої,
всі із радістю займіть
свої гарнії місця!
сарва самая дза дза

Повторіть “*сарва самая дза дза*” кілька разів, до тих пір, коли ви відчуєте, що всі гості присутні. Власне, “*сарва*” перекладається як “*все, всі*”. “*Самая*” означає, що всі гості мають обітницю; усі, кого ви хочете запросити, вони усі мають прийти. Отакий зміст. Тобто, “*сарва самая*” — “*усі гості, будь ласка, приходь*”. Тож ви це промовляєте кілька разів. В руках у вас ваджра і дзвоник: “*сарва самая дза дза, сарва самая дза дза, сарва самая дза дза*” [Рінпоче дзвонить у дзвіночок]. Ось тепер маєте відчуття, що всі гості присутні.

Далі: “*рам ям кхам*” **очищає** дари, оскільки вони можуть бути дещо занечищені — вашим власним диханням, чи якимось брудом.

Забув сказати! Тут у складі субстанцій *санг*у — всі цілющі речовини. Зараз ми кажемо: світ є настільки забрудненим. Коли ви даруєте *санг*, це може допомогти на духовному рівні, забруднення зменшується. Звичайно, на додачу до цього слід впливати на екосистему, саджати дерева, але на духовному рівні все забруднення може зменшитися, оскільки ви даруєте гарний цілющий дим, а не викиди вуглекислого газу.

Тоді промовляєте тричі “*рам ям кхам, рам ям кхам, рам ям кхам*”. І продовжуєте з тією самою мелодією:

рам ям кхам
чӧ кюн г'юмар ріґпей данґ
єше ченпо ме лунґ чу
мі цанґ трӱл пей баґ чаґ кюн
сеґ тор трӱ не тонґпар джанґ
тонґпей нґанґ ле юм нґей їнґ
йонґ дзоґ санґ гі чӧтрін ле
лана мепей дӧйон тер
нам кха дзӧк'ї трінду г'юр
ом а хунґ

рам ям кхам
Усі явища — міраж,
сяйво усвідомлення.
Вогонь, вітер і вода
Мудрості одвічної
спалюють, розвіюють
і змивають в шун'яту
хибні звички й нахили —
занечищення усі.
Стан порожності, у нім —
широчінь відкритості
Матерів-дружин п'яти.
З хмар довершених дарів
очисних — з'являється
скарб чуттєвих насолод
незрівнянних в вигляді
хмар скарбниці простору.
ом а хунґ

“ом а хунґ, ом а хунґ, ом а хунґ, ом а хунґ, ом а хунґ, ом а хунґ...” повторюйте багато разів, поки запалюєте пахоцї.

Щодо візуалізації, про що тут ідеться:

“рам ям кхам” — я хочу спалити, змити і розвіяти все нечисте, а зокрема — занечищення нашої дуальності. Після того — все постає із порожності, весь цей дим, що я дарую, перетворюється на величезну простору скарбницю найкращих дарів, весь дим — наче небесна скарбниця.

Коли промовляєте “ом а хунг”, перш за все, всі дари освячуються, очищуються, тоді перетворюються на складові мудрості, і тоді примножуються. Очищуються, трансформуються, примножуються. Тепер це не просто дим, далі про це піде мова. Давайте іти за текстом, і я буду зупинятися і давати пояснення.

Тепер починається **основна частина** дарування *сангу*. Тут ідеться про те, який це дим. Це вже не дим. Які щедроти постають із диму — ось про це зараз піде мова.

хунг
ранг джюнг тонг сал өк'ї к'їлкхор ду
барва ме ї дүці чен г'ї шінг
дөйон кхогу сегпей дува ле
лха дзе ньєр чө нацог чарду беб

ХУНГ! У самопосталій мандалі
саяній — у порожній ясності —
паленіє дерево-нектар,
дощ божественних субстанцій ллє.
З диму від жевріючих дарів
бажаних чуттєвих насолод —

зуґ дра дрі ро реґджя трін жін тіб
таші дзе таґ ґ'ялсі рінчен д'ун
за тунґ ґö ґ'ен дру мен жөнпа сог
сі данґ живеґ лонґчö тхає па

мізе кюнту занґпой чöтрін че
нам кхей кхам кюн ґ'епар ґанґва ді

міриади звуків, форм, смаків,
запахів, об'єктів дотику;
знаки й складові сприятливі,
сім дорогоцінностей царя,
їжа та напої, і зерно,
ліки та прикраси, і вбрання,
засоби пересування та
решта нескіченних насолод
спокою нірвани та щедрот
існування самсаричного.
Велич хмар самантабгадрових
подарунків множиться й росте —
простір неба сповнює увесь,
краю та кінця не маючи.

Отже, спочатку тут сказано: у мандалі порожності з'являється палаючий вогонь, деревина палає вогнем, і ця деревина складається з амріти, з нектару. Вся деревина, яку ми використовуємо для цієї практики, також деревина у вигляді порошку, навіть оця, що червоного кольору, все це — деревина з цілющих дерев, що містить нектар. Оце мається на увазі під нектаром.

У вогні палає ця деревина і постають усі чуттєві насолоди, тобто різноманітні яства, напої, усе, чого ви бажаєте, гарні форми, чарівна музика, приємний смак, об'єкти, що приємні на дотик. Тобто насолоди п'яти органів чуттів. Я спляю оце усе — складові їжі, одягу (там всередині є шматочки тканини), ліків, металів тощо.

І тоді з цього диму — ллється дощ дарів, зокрема, вода для пиття, вода для омовіння стіп, квіти, пахощі, світильники, музика. Якщо, приміром, якісь канадські духи бажають стейк, то стейки падають з неба! Наприклад, у Кхамі, в Тибеті, деякі боги та богині родоводу тибетських поселень можуть бажати цампу. І тоді цампа сиплеться з неба. Ви не можете дарувати стейки тибетським духам, бо вони полюбляють цампу. Або румунські дракули, їм — людські тіла чи кров... шуткую. Але насправді, основна ідея в тому, що сиплються ті дари, яких вони бажають. Ось чому, як на мене, ця молитва дуже гарна, бо мені не треба хвилюватися за те, що має з'являтися. Все, що їм потрібно — все це падає. А особливо тут мовиться про розподіл на *“міриади звуків, форм, смаків, запахів, об'єктів дотику”*, усе це — міриади чарівних хмар, настільки ці дари величезні. І не лише це, також символи сприяння, такі як вісім символів сприятливості, сім царських коштовностей, вісім субстанцій, автівки, літаки, танки, генерали. І є оці сім царських коштовностей — це те, чим володіють королі світу — дорогоцінна королева, дорогоцінний слон, дорогоцінний жеребець, дорогоцінний міністр тощо — усього сім. В наші дні можете думати про це в сучасних термінах, це може бути, наприклад, танк, величезний засіб пересування, замість коня може бути швидкий автомобіль, літаки... І не лише сприятливі символи, а буквально все, чого бажаємо.

“за тунг г’о г’єн дру мен ж’онпа сог” — пречудово! Яства, напої, одяг, їжа та ліки. “Ж’онпа” означає засоби пересування. А “сог” означає “тощо”. Отже, їжа, транспорт, все, чого бажаєте — лє дощем. Що мається на увазі під “тощо” — всі об’єкти насолод і багатств трьох світів буття в самсарі, а також у нїрвані — у спокої.

**сі данг жївей лонгч’о тхає па
мізе кюнту зангпой ч’отрін че
нам кхей кхам кюн г’єпар гангва ді**

...й решта нескіченних насолод
спокою нїрвани та щедрот
існування самсаричного.
Велич хмар самантабгадрових
подарунків множиться й росте —
простір неба сповнює увесь,
краю та кінця не маючи.

Це оці велетенські хмари дарів, що заповнюють увесь простір, подібно до тих хмар, які творив бодгісаттва Самантабгадра. Вони є невичерпними і нескінченними.

Тепер починається перелік усіх, **кому ми приносимо дари:**

**джянг чуб барду к’ябсу зунгвей не
луме к’ончоґ рінчен нам сум санг**

Прихисток наш до Пробудження —
неоманні Три Коштовності —
рідкісні й найвищії — я вам
цей духмяний дим прин’ошу в дар!

Перший рядок каже: перш за все, приношу дари тим, хто є моїм Прихистком відтепер і аж доки я просвітлюся. Це — неоманні Три Дорогоцінні, які ніколи нас не вводять у оману. Отже, перш за все, я дарую вам, прийміть ці очисні дари.

**джінлаб нг'одруб трінле кюн'ї даг
лама їдам кхандрой цог нам санг**

Вла́дарям усіх благословінь,
сіддг-досягнень, дій пробуджених —
Ґуру, їдамам і Да́кіням
цей духмяний дим прино́шу в дар!

Про що тут ідеться: володарі усіх благословінь — це Ґуру, вчителі; володарі усіх сіддг — це їдами; володарі усіх діянь — це дакіні. Підношу вам, прийміть ці очисні дари. Коли кажемо про Вчителів, то з точки зору Дзоґчену, маємо на увазі: 1) усіх Ґуру-Будд традиції передання Мудрості; 2) усіх Ґуру-Від'ядгар традиції передання символами; 3) усіх Ґуру-людей з традиції усного передання. Всі Майстри цих трьох традицій передання.

Коли згадуємо їдамів, маємо на увазі усіх їдамів 18 великих Тантр. Щодо дакінь — їх так багато — є Курукуллє, Тара, Санг'ва Єше — хоч би з ким ви відчуваєте зв'язок, так багато різних дакінь, тож — усі дакіні. Вони є незліченними, ви ніколи не дійдете до кінця, рахуючи їх, навіть якщо спробуєте.

Отже, це був другий куплет про Три Джерела.

Тепер третій куплет:

**леґ нье танґ дзін дамціґ дже чӧ пей
чі нанґ касунґ дамчен ґ'ямцо санґ**

Наче океан — захисники
Дгарми — зовнішні та внутрішні.
Зле й блага оцінюєте ви,
вартові самай, прийміть цей санґ!

Це маються на увазі захисники Вчень, захисники Дгарми, ті, хто вірні обітницям. Що роблять ці оборонці Вчень і ті, хто вірні обітницям: вони захищають і наглядають тих, хто добре дотримується самай і добре практикує Дгарму; а щодо тих, хто намагається завдати шкоди Вченню та коїти зле, вони з ними розбираються. Тобто, їхнє завдання — піклуватися про добрих людей, допомагаючи їм творити благо, і розбиратися із тими, хто вчиняє злі, погані речі. Захисники Дгарми — наче поліція. В буддизмі немає суддів, суддею є лише ви самі, ваша мотивація є суддею. Будди не будуть нас судити, але ми маємо потребу в комусь, хто би нас навчав. Нам потрібні вчителі, хтось, хто нас скеровуватиме, нам потрібні “поліцейські”. Якщо не буде “поліції”, всі, хто практикує Дгарму, з'їдуть з глузду. “Поліцейські” — це захисники. Ви припускаєтеся помилок — вам сниться щось погане. Це попередження. Знову ви не слухаєте — стаєте більш неврівноваженими емоційно. Друге попередження. Коли всі ваші починання не є успішними — це третє попередження. Після того — вони вас не вб'ють, втім вони подаватимуть вам певні знаки. Спробуйте. Я раніше пробував. Це справді працює. Коли я перестаю читати деякі молитви захисникам Дгарми, справи

йдуть не дуже добре. Ось чому всі Тибетці роблять великі дари храмам захисників Дгарми. Потім — Будді. Будда їх не так цікавить. Справді, уявляєте собі? Чудернацько. Особливо захисникам вони постійно дарують гроші: “Мама хворіє, бізнес не є прибутковим... Захисники, захисники!” Ось так.

Перший куплет — Три Дорогоцінні, другий куплет — Три Джерела, третій — захисники Дгарми. Тепер — четвертий куплет — вкрай важливий, слухайте:

**улвей дунгсел дō гуй чар чєн беб
нōжін норлха тердаг джева санг**

Нищите страждання бідності,
лєте наче дощ все бажане.
Якшам і богам заможності,
владарям скарбів — дарую санг!

Що це означає? “улвей дунгва селва” – це страждання бідності. Бідністю може бути нестача їжі, одягу, відсутність щастя, відсутність Дгарми. Бідність, скрута — це не лише багатство, але переважно кажуть про усі багатства. Усунення страждань будь-якої бідності та виповнення усіх моїх бажань. Все, чого бажаю — лється на мене наче дощ. Зокрема до кого звертаємось? “Нōжін норлха” — божества статку, богині статку. Владарі усі багатств, мільйони, мільярди божеств достатку — підношу вам дари. Ось що тут мається на увазі. Є другорядні божества багатства, дуже багато. Ми не хочемо називати всіх по іменах, тож що ми робимо? “Усі ви, хто усуває страждання бідності, усі ви — виповніть мої бажання, пролийте на мене дощ усього бажаного. Підношу дари усім вам — мільйонам божеств статку, захисників багатств”. Це був четвертий куплет. Достаток.

**пхен нӧ тхуден дзу трӱл шуг к'ї дро
тонг сум сіпей джюнг пой цог нам санг**

Здатним помагати й шкодити,
і магічним чином мандрувати
у світах безмежно-вимірних —
сонмам джюнгпо — офірую санг!

Тут сказано: місцеві самсарні божества, мирські самсарні духи, ви також є дуже могутніми. Коли маєте благодійників, вони вас підтримуватимуть. Якщо вони захочуть вам нашкодити, вони заподіють вам шкоду. “Тонг сум” означає три світи: духи світу бажань, духи світу форм і духи світу без форм. Усі існуючі духи, надзвичайно могутні, що можуть як підтримувати, так і шкодити — підношу дари вам усім. Це був п'ятий куплет. Далі, шостий:

**кх'єпар дзамлінг бӧ кхам к'йонг вей ньєн
кар чоґ лха лу жі даґ кхорче санг**

І зокрема — ньєнам, духам місць,
що Тибет і весь світ боронять,
наґам й доброчесним всім богам;
офірую очисний дим-санг!

Тут дві причини. По-перше — у цьому нашому світі, у Тибеті — всі хто допомагає Тибету — духи Тибету. “Кар чоґ” — ті, хто є буддистами, кому притаманне співчуття, а особливо — “лха лу жі даґ”. “Лха” означає “боги”, “лу” означає “наґи”, “жі даґ” означає “володарі місцевості”. Усім вам підношу дари.

7 Буквально тиб. “кар чоґ” означає “ті, хто на боці добра”.

Тут є дві причини. Перша: цієї молитви Ґуру Рінпоче навчав тибетців. Тому було включено спеціальні рядки для божеств Тибету. Друга причина: зрозумійте, що всі захисники Дгарми у Тибеті — наґи, боги, усілякі місцеві духи, місцеві божества, майже усіх них, 99% із них Ґуру Рінпоче підкорив. І вони взяли обітницю перед Ґуру Рінпоче, що будуть обороняти Дгарму і всіх, хто її практикує. Тому ми робимо їм дари: “будь ласка, захистіть нас”, де б ви не були.

Отже, перший куплет — Три Дорогоцінні; другий — Три Джерела; третій — захисники; четвертий — достаток; п'ятий — духи усіх трьох світів; шостий — спеціально для тибетських богів, наґів та володарів місцевості.

Тепер сьомий куплет:

дже ї ґур лха ванґ гі к'є лха данґ
сіпа чаґпей лха раб тхамче санґ

Ґурлхам — божествам правителів,
к'єлхам — вродженим богам мирян,
всім богам, що співпостали із
світом — очисний дарую санґ!

Маються на увазі духи-захисники царів, правителів країн та царств — підносимо їм дари. Також “к'єлхи” жителів цих країн — це своєрідні духи-оборонці, які супроводжують вас від народження. Отже, “к'єлхи” усіх людей різних країн, включно із вашими особистими “к'єлхами”, вашими особистими духами-захисниками. А також боги, що зі світом співпостали. Тобто, коли світ почав формуватися, в той час з'явилися дев'ять богів або духів — одночасно із формуванням світу.

Існує так багато різних інших духів та богів. Ми не знаємо, хто вони є, тож “підношу дари вам, неназваним”. Коли стався великий вибух — всі боги, що там були, включно із християнськими, і Аллах також. Ми, буддисти, дуже привітні, з усіма товаришуємо. А особливо у Канаді — у вас є власні духи гір. Особливо у корінних народностей. І ці корінні місцеві духи ненавидять білолицих. Тож, якщо будете їм підносити такі дари щодня, вони вас полюблять! У перший місяць вони казатимуть: “Ну добре, я приймаю твої вибачення”. На другий місяць: “А ти починаєш мені подобатися!” На третій місяць: “Я тобі допоможу”. На четвертий місяць побачите результати.

Восьмий куплет:

**бö юл жіңг к’йонг цомо менцүн ма
че нга трўлла яңг кхор чепа санг**

Сестрам-дакіням Менцүн п’ятьом,
що тибетські землі боронять,
з почтом еманцій похідних —
офірую очисний дим-санг!

Власне ця практика *санг*у належить до циклу *Тхугдруб барче кюнсел*, захисницями якого, зокрема, є Церінгма із сестрами — разом їх п’ять. Вони не звичайні захисниці, вони є захисницями Мудрості, дакінями. Тому багато хто із вчителів полюбає підносити чималі дари сестрам Церінгма, оскільки, коли настане час помирати, вони можуть справді допомогти під час смерті, щоб ви підтримували свої практики і не їхали глуздом. Дакіні дуже підтримують нас на шляху в час смерті. І не лише для моменту вмирання, а й прямо зараз — вам необхідна підтримка.

І зокрема цей *санг* походить зі вчень Гуру Рінпоче, із практик його Пробудженого Серця — *Тхугдруб барче кюнсел*. Тому, оскільки головними захисницями *Тхугдруб барче кюнсел* є п'ять сестер, спеціально для них присвячені рядки “бō юл жінг к'йонг цомо...” — ті, хто так гарно підтримують землі Тибету, а особливо так гарно підтримують *Тхугдруб барче кюнсел* — дарую *санг* п'яти сестрам і вашому почту.

Дев'ятий куплет:

лода жяг дў пармей дагпо сог
цуг лаг джюнгвей лха раб тхамче санг

Владарям років і місяців,
діб, часів, триграмів, діаграм
астрології — усім богам
сфер знання й наук — дарую *санг*!

Згідно астрології, є певні часові періоди: роки, місяці, дні та інші періоди часу. І також існують різноманітні боги й духи кожного із цих часових періодів. Тож тут маємо різні сузір'я тощо. Тут ми підносимо дари усім різноманітним богам і духам, що пов'язані із певними періодами часу, астрологічними знаками тощо. “Усім богам сфер знання й наук” означає всі боги, пов'язані з астрологією. Коли даруєте цим різноманітним богам, наприклад, богам років — то роки будуть вдалими, у вас все буде гаразд. Рік стає прибутковим. Місяць покращується. День стає приємним. Час стає благополучним. Це як коли місяць сходить — в океані приплив. Місяць заходить — в океані відплив. Повний місяць часом спричиняє емоційність.

Не знаю, чи ви це помічали, такі речі існують. Інколи ви дуже емоційні, інколи більш сексуальні, це ніби повний місяць вас “підігріває”. Ви скрізь дивитесь, дивитесь, ваші очі повсюди позирають. Коли місяця немає, ваші ум і серце ніби занепадають духом. Коли місяць сходить — ось тоді нас несе! Ось чому кажуть “медовий місяць”. Тому що місяць справді гарний, ви п’єте медове вино, цілий місяць насолоджуєтесь, і на сто відсотків упевнені, що дитина — ваша. Справді! Ось чому це називають “медовий місяць”. Люди думають, що медовий місяць це поїздка у відпустку, але то просто нова ідея туристичних агенцій. Але насправді медовий місяць означає пити медове вино, бути разом упродовж усього місяця, і це означає, що дитина стовідсотково ваша. А вже після того — хтозна!

Тепер десятий куплет — дуже важливий!

лхен чіг к’є данг трал ду говей лха
тх’юн к’єн пелвей дралей цог’ нам санг

Покровителям-богам усім —
вродженим, минуцим, й сонмищу
дралхів, що сприяння творять нам
офірую очисний дим-санг!

По-перше, що означає “лунгта”? Лунгта зазвичай перекладають як “удача, везіння”, але насправді удача стосується результату. А тибетське слово “лунгта” стосується причин. Ось чому тибетський термін набагато кращий. Треба підібрати кращий переклад.

Наше тіло складається з різних елементів, деякі з яких можемо бачити. І один із цих елементів —

це вітер. В залежності від того, чи вітер у рівновазі чи розбалансований, наше серце-ум також стає емоційно збалансованим чи розбалансованим. Отже, якщо фізичний елемент вітру в тілі розбалансований, це впливає на серце й ум, які стають дуже засмученими, нещасними. А якщо вітер збалансований, то серце й ум також будуть в гармонії, стабільними тощо. Ось чому від тибетських лікарів часто можна почути щось на кшталт: “О, вітер твоєї життєвої сили вийшов з рівноваги”. І з цієї причини людина почувається ніби ось-ось з’їде глуздом, адже стан серця-ума залежить від стану вашого фізичного елементу вітру. Наприклад, в наші дні, коли люди гніваються, стають дуже дратівливими, їм зазвичай кажуть: “А ну, глибоко вдихни”. Чи не так? “Зроби глибокий вдих”. Адже так? Коли ви розгнівані, вам кажуть: “Зроби глибокий вдих!” “О, це дійсно допомагає!” Звичайно, це допомагає! Чому? Ніякої магії, це дихання, це повітря, лунг — це повітря, дихання, рух. Коли медитуєте, який тип дихання при цьому потрібен, який тип руху? Рух вашого дихання має бути дуже лагідним, ледве помітним, природним. Коли дихання не таке лагідне, ваш ум каже: “Увага! Слухай! Чому ти скрізь позираєш?” Коли ви зосереджені, дихання стає набагато лагіднішим, спокійнішим, а тоді серце й ум ваші природним чином стають спокійнішими. Це вітер.

Щодо “лунгта”, в цьому куплеті є рядок “Покровителям-богам усім — вродженним, минуцим...”. “Лунгта” має зв’язок з одним із фізичних елементів. Коли відбувається зачаття, ми вперше з’являємося в утробі матері, тієї самої миті разом із нами народжується вроджене призначене божество. І це божество залишатиметься з нами протягом усього нашого життя. Можливо “дух-охоронець” це гарний вираз, “охоронець” — підхоже слово для цього божества. Вони

залишаються з вами все життя, допомагають вам, захищають вас і підтримують. Також, коли ви народжуєтеся з утроби матері, ви ще набуваєте тимчасово-призначене божество тієї місцевості, де ви народилися. Тож оці боги-охоронці нас супроводжують.

Я чув таку історію. Джам'янг Кх'єнце Вангпо перший казав: “Наші часи — це погане сторіччя, поганий час, тож у всіх “кінь вітру” та удача — в занепаді. На рівні фізичного тіла, на ментальному рівні. І з цієї причини ваша практика Дгарми не посилюється, не зростає, вона також у занепаді. Ось чому добре виконувати практику дарування диму, щоб підганяти власний вітер, щоб здійснити свій вітер, а також підняти дух”. А коли ви практикуєте духовний шлях у піднесеному стані, то і ваша духовна практика буде успішною. Але якщо ви занепали духом, ваш духовний шлях Дгарми не матиме успіху. Наприклад, якщо маєте психічне захворювання, ваш настрій, ваш дух не є врівноваженим, і хоч би яку духовну практику робитимете, вона не буде успішною. Тож що ви робите у першу чергу? Звертаєтесь по психотерапію, приймаєте ліки, виліковуєте свої серце й ум, і тоді, коли ваш дух буде піднесеним, ось тоді ідете в Дгарму, і тоді досягнете успіху.

Аналогічно, піднесений дух — це не лише удача, випадкове везіння, це має бути пов'язаним із нашим внутрішнім вітром, нашим захисником, нашим оборонцем. У кожної людини є власні оборонці-захисники. Коли вас було зачато, кармічним чином ви отримали власного оборонця, отримали своє дихання. Ви дихаєте повітрям, я дихаю повітрям. Але ми дихаємо різним повітрям. Індивідуально — це різне повітря. Звичайно, ми всі вдихаємо повітря, але воно на індивідуальному рівні відрізняється. Так само, коли ви перенароджуєтесь, у вас з'являються оборонці-захисники.

Зокрема, тих захисників, що нас скеровують і підтримують називають “дралха”. Значення слова “дралха” — це оборонець, який долає ворогів. Ворогами можуть виступати хвороби, захворювання, люди, які вами невдоволені. Ворог не обов’язково означає іншу людину, це будь-яке зло, що вам протистоїть: фізичні завади, перешкоди в Дгармі — усе це вороги. Тож, захисники існують для того щоб ослабити цих ворогів. Ми їх називаємо “оборонці, що захищають від негативу”, або “дралха”. Отже, усі ви, захисники-оборонці-дралхи, будь ласка, наглядайте за мною, дарую це вам, щоб підняти ваш дух. Ось чому і в нас піднесений настрій з’являється.

Тож я чув, що Джам’янґ Кх’єнце Ванґпо казав, що це вкрай важливо. А Джам’янґ Кх’єнце Чок’ї Лёдро (друга реінкарнація), коли полишив Тибет, то з собою у вигнання забрав мушлю, тому що, коли роблять практику для піднесення духу, то дарують дим, а також полюбляють здіймати прапори. І якщо у вас є постійне місце для вивішування прапорів, то є добре. Але якщо не маєте змоги здійснити постійні прапори, то берете до рук *кхату*⁸, здійсмаєте її високо у небо, ось так, і при цьому сурмите у мушлю. Тому Джам’янґ Кх’єнце Чок’ї Лёдро скрізь з собою носив ту мушлю. Бо хоч би куди ви підете, *санґ* легко зробити, можете розпалити вогонь і створити дим, можете шматочки тканини знайти, щоб туди додати, нема проблем. А от мушлю не легко роздобути. Тому Джам’янґ Кх’єнце Чок’ї Лёдро взяв її з собою, коли тікав з Тибету. Він казав, це дуже важливо.

Наведу вам такий приклад. Якщо ви у піднесеному стані духу, хоч би що робитимете, навіть якщо робитимете погані речі, приміром, якщо задумаєте щось зле, не-дгармічне, це поступово

8 Білий церемоніальний шовковий шарф.

трансформується на дгармічне. Коли ви занепадаєте духом, ваш вітер ослаблений, а ви хочете практикувати Дгарму, це перетворюється на не-дгармічні дії. Розумієте? А на фізичному рівні — більше захворювань, більше ментальної невірноваженості, у родинних стосунках більше хаосу, все у розладі. Ось чому тут, у десятому куплеті, сказано:

**лхен чіг к'є данг трал ду говей лха
тх'їн к'єн пелвей дралей цог нам санг**

Покровителям-богам усім —
вродженим, минушим, й сонмищу
дралхів, що сприяння творять нам
офірую очисний дим-санг!

Це не причина, це сприятливі обставини — умови, що слугують підтримкою. Причина — це карма, ви власноруч маєте творити благу карму. А щодо умов — то це духи-оборонці.

Одинадцятий куплет:

**ньоґ мар не данг лобур лхаґпа ї
ґал к'єн ґеґ ріґ ленчаґ тхамче санг**

Тимчасовим і уродженим
класам лиходіїв-духів ґеґ,
всім кармічним кредиторам я —
перед ким в боргу — дарую санг!

Цими рядками ми кажемо: дарую усім, хто створює завади, і кармічним кредиторам, перед якими маю кармічні борги із попередніх життів. Дарую всім, кому заборгував, і хто хоче мені нашкодити.

Дванадцятий куплет:

**цераб нгөн не маг'юр ньінг джей юл
кхам сум сі сум ріг друг дрён кюн санг**

Упродовж життів минулих ви
матерями всі були мені:
шість родів трьох сфер і трьох світів —
гостям співчуття дарую санг!

Це означає: усі істоти-матері, з якими маю зв'язок із численних попередніх життів, з незапам'ятних часів. Усі гості трьох сфер і шести класів. Шість класів істот. Три світи — світ бажань, світ форм, світ без форм. Три сфери — підземний світ, земний світ і небесний світ. Дарую усім істотам усіх класів в усіх цих світах. Усім істотам, які в минулих народженнях були моїми матерями.

Тринадцятий куплет:

**дорна чінё дагпа рабджам жінг
мізе дёйон г'єн г'ї кхорлор санг**

Отже, вмістище — світ зовнішній —
то безмежні чисті сфери будд,
як оздоба-чакра насолод
невичерпних — він очищений.

Чому ми це кажемо — бо довілля від самого початку, одвічно, за природою є абсолютно чистим, а отже і все, що в ньому присутнє. Ось чому сказано “як оздоба-чакра насолод невичерпних”. Тому що це те, що насправді існує в істинній природі зовнішнього світу одвічно.

нанг чў дрокюн цасум чаг г'ей лха
їнг данг еше єрме чєнпор санг

Всі істоти, що всередині, —
мудри-божества Трьох Коренів,
як велична єдність Мудрості
та відкритості — очищені.

Отже, всі істоти світу одвіку за природою є мудрами-божествами Трьох Джерел. Тобто, всім істотам притаманна природа, сутність божеств Трьох Джерел — Гуру, Їдама, Дакіні. І, оскільки це так, вони є чисті *“як велична єдність Мудрості та відкритості”*.

Останній, п'ятнадцятий куплет:

санг нго дўці шінг гі дюпе санг
ньям дріб мі цанг тхамче даг г'юр чіг

Очищаю! Дим цей очисний —
дерева духмяного нектар
занечищення і хиби всі,
всі затьмарення очищує.

Тобто, завдяки даруванню очисного диму, димом від цієї сповненої амрітою деревини хай всі ці забруднення будуть очищені. Звичайно, ми порушували свої самаї та обітниці, тож за допомогою цих дарів хай усе це буде очищено. Також, тут в тибетському тексті згадуються два аспекти, які очищаються. Перше: “хиби” — це наші порушені самаї та обіти, а друге — це “занечищення” або “затьмарення”, так звані “завіси” [тиб. дріб]. Що мається на увазі під **занечищеннями та завісами**?

Це різновид затьмарень, що забруднюють нас іззовні. Наприклад, іноді ви йдете до когось додому, і в тому будинку відчуваєте дійсно незатишно, недобре, відчуваєте якийсь дискомфорт. Ось такого роду занечищення або завіси. Якщо йдете кудись, де є трупи, мертві тіла, можете почуватися зле. Або йдете до лікарні, і відчуваєте млявість, відсутність усвідомлення. Не знаю, чи хтось із вас переживав щось подібне, але такі речі трапляються. Також, коли вдягаєте чужий одяг, і від того відчуваєте млявість чи щось дивне. Це не стосується абсолютно всього одягу завжди, але одяг певної людини може так впливати. Я знаю, на Заході є вислів, що у певної людини “темна енергія”. Оце може бути підказкою. Вказівкою або поясненням. “Після того, як з тією людиною разом пообідав, мій ум став дуже невірноваженим”. На Заході так кажуть. Що ви із цим робите? Нічого! А ми, що ми робимо? Даруємо санг. Це вирішує проблему.

Ви, можливо, помічали, що деякі лами через те, що існують ці занечищення або завіси, дуже піклуються про гігієну: вони ніколи не їстимуть з чужої тарілки, не приймуть їжу, приготовлену іншими людьми; вони справді дуже обережні із цим. А деякі люди, коли таке чують, кажуть: “Та ні, це не має значення, можна робити що завгодно, якщо не маєш такої концепції, такого уявлення про це, тоді це тебе не торкнеться”. Але не має сенсу так казати, бо ви власне є людською істотою, яка перебуває у пастці концепцій, чи не так? Ви маєте концепційний розум, тож ви не можете просто сказати: “Та, в мене нема такої концепції, тож це на мене не впливає”. Бо ви вже є концепційною істотою, хіба ні? Якщо ви справді цілковито вийдете поза межі концепцій, ось тоді такий підхід для вас працюватиме, але ви ще не там. Тож ці речі мають на нас вплив.

У минулому, коли я був у ритриті, я надзвичайно обережно ставився до такого роду занечищень. І я не вірив у ці речі. А один з моїх друзів — Рінпоче, один з моїх вчителів, він також не вірив. Він сказав: “Я справді не вірю у ці “нечисті” речі”. Але, коли він був у ритриті, все було дуже добре, і коли він почув, що хтось хоче прийти побачитися з ним і щось принести, то це спровокувало дисбаланс. Щоразу, коли приносять якісь речі у ритрит, це спричиняє дисбаланс. Тож він сказав, що дійсно помітив ці нечисті речі лише у ритриті. Наведу приклад: людина, яка має дуже гострий зір, якщо трапиться хоч невеличке ушкодження ока, така людина з легкістю це помітить. Але той, хто вже має катаракту, хоч би які ще ушкодження трапилися, це вже не має значення, бо там вже дуже сильна катаракта. Аналогічно, якщо наше серце-ум у стані цілковитого хаосу, то якісь незначні умови, що спричиняють невеличкий хаос, не матимуть для нас значення, бо ми вже у повному хаосі. А от коли наші серця-уми врівноважуються, заспокоюються, не божеволіють, ось тоді умови, що спричиняють у вас невеличкий дисбаланс, стають надзвичайно помітними, ви їх чітко бачите. Ось тому, пам’ятаєте, як у тій приказці: “Одна волосина на долоні — ти не відчуваєш її вагу. Але якщо ця волосина потрапить тобі в око, відчуєш біль”. Так само і ми зараз — як та долоня — розбалансовані, тож ці невеличкі нечисті речі не відчуваємо. Але коли стаєте більш вправними у медитації, як те око — якщо якийсь крихітне занечищення потрапить вам у око — ви відчуєте. Це стосується тих, хто вдосконалюється, але ще не є цілковито досконалими. Коли ви вже сягнете довершеності, на вас ніщо не впливатиме. Але, коли ви на шляху вдосконалення, то ви ці речі помічатимете.

чō до дōйон г'ямцой трін г'ї чō
чоґ тх'үн нгōдруб ле жій трінле чōл

Офірую! В дар приношу вам
океан чуттєвих насолод!
Удійснити два досягнення
і чотири дії допоможіть!

Наступний куплет — це складові так званого “переліку бажань”, тож слухайте уважно: “Я підніс дари усім вам, подарував вам усім ці хмари чуттєвих насолод, що наче океан; і тепер маю до вас прохання, а саме: ниспошліть мені найвищі та загальні *сіддгі* та діяння чотирьох видів карм. Я приніс вам ці дарунки, і у відповідь прошу вашої допомоги. Потребую вашої допомоги з досягненням найвищих *сіддг*, а також загальних *сіддг*, які виповнюють усі наші звичайні бажання і прагнення”. Там є різні мирські якості. [Загугліть “загальні сіддгі”, побачите перелік⁹](#). І не лише це, також діяння чотирьох карм, або чотири види діянь. Що це за чотири дії? Вмиротворення, примноження, притягання і підкорення. Якщо маєте фізичні проблеми і хочете, аби вам стало краще — **вмиротворення**. Якщо ви дуже радісні й щасливі, і бажаєте збільшити власну радість і щастя — **примноження**. Якщо ваша дружина не дає вам достатньо щастя, що ви робите? Ви її притягуєте, щоб вона зробила вас щасливішим, і ви притягуєте щастя. **Притягання**. Якщо маєте проблему, припустімо у взаєминах: погане, дискомфортне спілкування, та інші проблеми — тоді ви підкорюєте та усуваєте усі перешкоди вашій дружбі. **Підкорення**. Це дуже базове пояснення на прикладі взаємин.

9 https://www.rigpawiki.org/index.php?title=Eight_ordinary_accomplishments

Якщо кажемо про духовний вимір, про бізнес, здоров'я, достаток, щастя, родину — скрізь чотири види дій є необхідними.

Різниця між підкоренням та вмиротворенням така: вмиротворення це мирний шлях, а підкорення — більш жорсткий. Якщо не можете вирішити проблему за допомогою “Все в порядку... дякую”, якщо це не працює, інколи треба вдарити. Якщо пістолет не спрацьовує — тоді базука. Тож підкорення це як та базука. Ось чому в буддизмі багато непорозумінь: “А, буддисти пропагують ненасильництво”. Ви не розумієте ненасильництво. Подумайте, що означає ненасильництво.

Далі, в наступних куплетах ви дуже чітко побачите **чотири типи гостей**. По-перше: гості пошани — Три Дорогоцінності. Захисники — гості якостей. Гості, перед якими маєте кармічні борги. І гості співчуття — шість класів істот. Ось це чотири типи гостей.

кӧнчоґ сі жю дрӧн нам пхӱ к’ї чӧ
джінлаб ванґ кур тхуґджей зіжін к’є

Гості шани — Три Коштовності,
вам — найкраща порція дарів!
Надихніть, посвяти ниспошліть,
велич милосердя пробудіть!

Першому типу гостей кажемо: дорогоцінні гості шани й почестей, *“надихніть, посвяти ниспошліть, велич милосердя пробудіть!”* “Підношу вам ці дари, тож тепер, будь ласка, сповніть мене своєю величчю, даруйте чотири посвяти та співчуття”. Тобто, “погляньте на мене зі

співчуттям і тим самим надихніть мене своїм милосердям”. Іншими словами, “ниспошліть мені велич Тіла, Мови, Серця, Мудрості та співчуття”. Ось так.

**гёнпо йонтен дрён нам тхугдам канг
барче кюнсел тхён к’ен лег цог пел**

Оборонці — гості Якостей,
серце ваше тішиться нехай!
Всі завади нищять, збільшуйте
благо і умови слушнії.

Далі — гості якостей: “Захисники, підношу вам дари й відновлюю сердечні обітничі-самаї з усіма гостями чеснот. Хай ці дари виповнять усі ваші бажання. І що я хочу вас пропросити: усуньте усі мої перешкоди та примножте усі сприятливі умови і благо”. Це означає, якщо я можу заробити 100,000 доларів, будь ласка, примножте це до мільйона, адже в наші дні 100,000 доларів недостатньо, хіба ні? Нам потрібен мільйон. По суті: “підсилюйте усі позитивні умови й примножуйте їх дедалі більше”.

**гег ріг ленчаг дрён нам йонг ла нго
ньє шінг цімне пхендей сам джөр друб**

Цілковито я присвячую
гостям-лиходіям і усім,
перед ким в боргу, — втішайтеся,
добрі дії й наміри вершіть!

“Присвячую це всім гостям, які чинять перешкоди і є кармічними кредиторами, включно із демонами.” Буддисти настільки ліберальні! Ми фактично робимо дарунки демонам, тобто сатані.

Сатані! Справді! Уявляєте? Ми робимо дарунки дияволу і кажемо: “Будь ласка, будь щасливий та сприймай і допомагай нам”. Ви лише уявіть собі цю ліберальну свідомість! Поміркуйте над цим як слід. [Рінпоче демонструє, наче він підносить дарунки сатані:] “Будь ласка, пригощайся!” [Сатана їсть і каже:] “Чого тобі треба?” [Ми кажемо:] “Мені потрібна підтримка!” [Сатана відповідає:] “Нема питань!” Справді, я думаю це дивовижно!

“Цілковито я присвячую гостям-лиходіям і усім, перед ким в боргу, — втішайтеся, добрі дії й наміри вершіть!” — це означає: “Коли роблю вам ці дарунки, хай ви отримаєте все, що я вам заборгував, згідно моїх кармічних боргів перед вами з попередніх життів. І, коли ви це отримаєте, хай це вас тішить і вдовольняє, а тоді виконайте мої бажання блага і щастя”. Тобто, коли я зберуся вчинити щось блага, що приносить користь і щастя, підтримуйте мене та допоможіть, аби всі ці добродійні діяння здійснилися”.

**ріг друг нїнгдже дрөн кюн кх’ябпар джін
дуг нгал кюн драл деданг денпар шюг**

Гостям співчуття з шести родів
всім дарунки щедрі я роблю:
хай ви будете щасливими
й вільними від геть усіх страждань.

Тобто: “Роблю вам дари, що є всеохопними, що заповнюють весь простір. Роблю вам ці дарунки, і хай усі ви, всі шість класів істот, будете вільні від усіх страждань і будете щасливі.” Бо по суті це те, чого потребують усі істоти.

Близимося до завершення. Я нарахував, що перед цим ми піднесли дари п'ятнадцяти різним об'єктам, адресатам нашого даяння. І, зокрема, два рядки є зверненням до них усіх разом, де ми просимо: “Будь ласка, прийміть ці дари та допоможіть нам, даруйте благословіння і чотири види діянь” — це загальні рядки. І ви звертаєтесь до кожного з чотирьох типів гостей з індивідуальними проханнями.

Тепер **завершальні** два куплети, кожен з яких є дуже важливим. Отже, перший куплет:

**таші к'ї чінг ґевей не ді ру
д'їці санг ґі ч'о джін ґ'їпа ї
кхорде чоґ ч'їй жінг кхам рабджам к'ї
н'о чю ча янґ лег цоґ ванг ду д'ї**

Завдяки дарункам очисним
санґу із нектаром в цім благім
місці радісному, слухному —
притягаються щедроти всі,
успіх, щастя світу та істот
сфер безкраїх десяти сторін,
круговерті самсаричної
та нирвани позамежної!

Тобто, у цій місцині, що сприятлива, радісна, добра та приємна, я зробив ці очисні дари нектару-амріти; і в результаті цього хай я притягну всі щедроти, блага, успіхи всього світу та його істот, хай я опаную всі світи десяти сторін самсари та нирвани. Хай це відбудеться у цьому сприятливому і слухному благому місці, де я підніс ці дари. Тобто, приміром, ви йдете в гості до друга, або туди,

де працюєте, або у власному будинку, або у якихось інших місцях, що не настільки приємні, ви робите ці дари, і завдяки вашій молитві це місце стає особливим і чудовим, оскільки ви про це попросили, ви притягли сюди благословіння.

Оце слово “**щедроти**” тут — насправді дуже сильне слово. Воно означає не лише багатство. Коли кажемо щедроти, розуміємо це і як достаток, і як щедроти Дгарми, тобто “хай Дгарма розквітає і поширюється у цьому світі”, це щедроти традиції, щедроти нащадків, щоб у них теж був достаток, це дуже важливо! Погані нащадки коять погані речі. Щедроти міцного здоров’я, довголіття. Щедроти Дгарми, щоб Дгарма розпоширювалася. Щедроти права, законів, аби країни добре управлялися і мали підхожі закони. Щедроти звичайного достатку. Щедроти щастя, радості. По суті — щедроти усіх благ. Щедроти *тако* з Мексики. Щедроти нафти у Персії. І останній куплет:

**нйін сум таші нймей өжін бар
цен сум таші давей данг тар сал
нйін цен кянтү таші делег шінг
пхйүн цог тендрел гецен лхюн друб шөг**

Протягом трьох світлих фаз доби
хай сприятливість яріє мов
сонце, та як місяць сяє хяй
протягом трьох темних фаз доби.
Повсякчас — удень і уночі
добрі знаки і сприятливість,
і довершені обставини
хай спонтанним чином постають!

Тут мовиться про три періоди дня: коли сонце сходить, коли воно у зениті, і коли заходить. І ніч також поділено на три періоди: перша частина ночі, середина та завершальна частина ночі, яка по суті вже є раннім світанком. Дуже просто. Про що ми тут кажемо: хай всі періоди усього дня будуть наповнені сприянням, наче світлом сонця. Хай вся ніч буде сповнена сприянням, наче сяйво місяця. Протягом усього дня і ночі — хай буде сприятливість і добро, аби мої дні та ночі були наповнені лише сприянням, лише добром. Хай спонтанно звершиться сприятливе поєднання усього досконалого. “Спонтанно” — дуже гарне слово. Не лише гарні речі, а взагалі все — виникає автоматично. І на цьому завершуєте: “...хай спонтанним чином постають!” — і все. Пуджу завершено.

Далі, після того, як завершили це піднесення дарів, споглядаємо, що всі гості, яких ми запросили, яким ми зараз зробили дарунки, тепер **повертаються** до своїх осель, хоч би звідки вони прийшли — вони просто туди повертаються. І повертаються по-справжньому щасливими, дійсно задоволеними та радісними. Ви не можете просто залишити їх бовтатися там нагорі! Бо інакше вони скажуть: “Ото заради лише п’яти хвилин дарування санґу він мене тут підвісив на 24 години”. То не є добре! Вони усі щасливі та радісні йдуть, повертаються туди, звідки прийшли. Так само як коли ви їх запросили — вони блискавично з’явилися, так само і зараз — щасливі, вони моментально повертаються до своїх осель.

Нижче курсивом іде **коментар**, в якому Гуру Рінпоче зазначає: “Можеш виконувати цю практику щодня. Особливо, якщо ти робиш це з метою творення сприятливих умов, перед початком важливої духовної чи мирської справи”. Виконуєте цю практику задля створення слушного збігу обставин. Хоч би з якою метою робитимете це дарування санґу, або щодня, або перед початком важливої справи, чи то як духовну практику, чи то заради мирських цілей, для якогось проекту, завдяки цій практиці буде створено дуже сприятливі умови, обставини, щоб справа відбулася дійсно дуже добре, щоб вам таланило.

Наступні рядки не потребують пояснень: “Таким чином усі порушені обітниці, затьмарення та несприятливі обставини буде вмиротворено. Сприятливі умови та щедроти всього досконалого зростуть без зусиль. Врожаї будуть багатими, зросте поголів’я худоби, а твої нащадки процвітатимуть”. Будуть рясні врожаї, у всіх буде достатньо їжі та води. Поголів’я худоби примножиться, тобто усі свійські тварини — корови, коні тощо. А якщо це для вас не актуально, тоді можете розуміти під цим засоби пересування — автомобілі тощо. А також, щоб мати гарне оточення, щоб нащадки процвітали, тобто ваші діти, ваш рід. У монахів та монахинь немає дітей, тож хто є їхніми нащадками? Молоді практикуючі, яких вони навчають — оце їхні нащадки.

“Рід передання Дгарми існуватиме довго та буде в пошані”. Дгарма існуватиме довго і процвітатиме. Коли тут сказано “буде в пошані”, мова не про статус, це означає: “хай усі практикуючі та санґга будуть у пошані, хай їхній духовний погляд поглиблюється”. Це не стосується соціального статусу.

“Ти притягнеш усе неперевершене, що є у цьому світі. Проявляться досконалі сприятливі умови, щастя і довершеність”. Тобто, ви притягнете або опануєте, матимете контроль над усіма благами зовнішнього світу та істот у ньому. А також пануватимуть сприяння, благо та досконалість, отже все буде сприятливим, благим і довершеним.

Наступні два рядки стосуються того, чого ми насправді прагнемо: “Із часом ти звершиш надбання мудрості, й таким чином найвища Мудрість розкриється без жодних зусиль”. Отже, в кінцевому підсумку, завдяки накопиченню цього надбання блага, найвища мудрість проявиться без зусиль. Якщо назбираємо багато надбань блага дуже швидко, тоді, як результат цього, найвища мудрість зродиться в наших серцях-умах без зусиль, завдяки силі цього надбання блага. Якщо не накопичуємо надбання блага, тоді мудрості справді дуже важко розкритися зсередини. “З огляду на все це, всім слід цінувати ці глибокі настанови. Обітницю запечатано, запечатано, запечатано! Хай зростає неперевершене благо!”

І тепер, коли ви завершили дарування сангу, вам слід **завершити усю практику**. Оскільки на початку ми виконували садгану Ґуру Рінпоче, нам необхідно її завершити. Завершуємо її тим, що промовляємо “хунг”, потім “нхет”, аби розчинити візуалізацію і повторно проявитися. Після того читаєте два куплети присвяти та прагнення, що йдуть наприкінці тексту “Короткої щоденної практики”. Таким чином, коли завершили дарувати санг, виконуєте розчинення, повторне проявлення, а тоді наостанок — присвяту та прагнення.

Про весь **Тхугдруб барче кюнсел** в цілому кажуть, що це — єдиний, унікальний скарб всього Тибету, це сутність Серця Мудрості Падмасамбгави, що містить — цілком та без помилок — весь шлях досягнення найвищих та загальних *сіддг*. Це наче величезна царська скарбниця багатств. Це “*Ламей тхугдруб барче кюнсел*”. Чому? Бо це не просто якийсь цикл вчень, що містить чотири підготовчі практики та одну-дві садгани. Якщо вам потрібна практика *санґу* — там є *санґ*. Якщо вам потрібен *сур* — там є *сур*, якщо потрібен *чод* (офіра тіла) — це теж є. Вам потрібні шість видів спонтанного звільнення, які звільняють без медитації — і це також є. Вам потрібні вчення Дзоґчену — вони там є. Вам потрібні вчення Магамудри — вони там є. Вам потрібне перенесення свідомості (*пхова*) — це там також є. Вам потрібна практика внутрішнього вогню (*туммо*) — це теж там є. Все, чого ви потребуєте — там все є, у цих вченнях міститься усе. Приміром, вам необхідна кмітливість, бути розумним — це там є. Потребуєте достатку — там є методи здобуття багатства. За допомогою цих вчень можете протидіяти злим чарам інших людей. Можете подовжити власне життя, життя плоті, крові, кісток, свідомості — усіх цих різноманітних аспектів.

В тантрах виділяють вісім розділів тантр мереж чарівних проявів. І це вчення належить до тантри Мережі Чарівних Проявів Від’ядгар. З-поміж восьми вчень-садган це вчення належить до Лотосної Мови. Чому саме до цього розділу? Бо Амітаюс належить до Лотосної родини, так само і Авалокітешвара, і Гуру Рінпоче. Усі вони належать до Лотосної родини.

Оце в принципі й усе. Насправді, я дуже мало сказав про *Тхугдруб барче кюнсел* в цілому. Там є вчення про лікі, про мантри, якщо хочете когось зачарувати, із цих вчень можете навчитися, як заворожувати. Так що бережіться! Якщо будете мене висміювати чи лаяти — нашлю на вас закляття! Є усілякі різноманітні заклинання, ці практики дещо схожі на індуїстські: вам слід дуже рано прокинутися, сісти обличчям до сходу, де з'являється сонце, умити обличчя, поклавши на голову квітку, на чолі порошком сіндури зробити мітку, запалити пахощі, а потім вже братися до цих практик заклинань. Інколи я це роблю. Власне, інші вчителі не знають, як це робити, бо ці вчення містяться у *Тхугдруб барче кюнсел*. Це вчення Гуру Рінпоче. Мій друг каже: “О, це як індуїзм!”

Багато людей кажуть мені: “О, Рінпоче, однієї лише медитації достатньо”. Серйозно? Як це нудно! А знаєте, чому? Уявіть, що ви в Непалі та їсте *далбат*. Просто рис, без жодних овочів, *далу* [сочевиці], без м'яса, без каррі та *аджару* [гострої підливки]. Уявіть собі цю їжу — вона буде ніякою! В *Тхугдруб барче кюнсел* є все. Уявіть, що ви володієте рестораном при готелі, що пропонує страви світової кухні. Забажаєте перської кухні — вони вам приготують. Вам захочеться тибетської їжі — вони вам її зготують. Захочете канадську їжу, китайську, японську, британську, чорний пудинг — там все є. Це приклад того, яким є “*Тхугдруб барче кюнсел*”, це як ресторан світової кухні. Якщо хочете лише тільки медитувати, це ніби ви відкрили ресторан, в якому подають один лише рис! Це прісно! “Достатньо лише медитації...” Справді? Ваше життя настільки просте? Ви дійсно так вважаєте?

Який гарний цей *санг*! Дуже простий, легкий у виконанні, в ньому є все, і лише дві сторінки. Якщо у вас проблеми із грошима, повторіть куплет про багатство. Оті кілька рядків — повторіть їх. Хочете мати Прихисток — Три Дорогоцінні. Вам потрібні благословіння — повторіть куплет про Три Джерела. Потребуєте захисту — повторіть куплет про оборонців. Маєте проблеми з несприятливими днями, місяцями — повторіть відповідний куплет. Я вам прокоментував, поділяючи на п'ятнадцять куплетів, кожен з яких завершується словом “*санг*”. Можете повторювати певний з п'ятнадцяти куплетів.

Вчення Пакчока Рінпоче переклала з англійської © Ната Сёнам Вангмо. 2020, 2022.

Практику дарування сангу переклала з тибетської мови і віршувала для співу з автентичними мелодіями тибетського оригіналу © Ната Сёнам Вангмо, 2019-2022. З подякою Ярославів Литовченко за редагування першої, неритмованої версії перекладу.

На благо!

Тексти практик в українському перекладі (включно із “Короткою щоденною практикою”, суром і чёдом, які Рінпоче згадує у цих вченнях): gomdeua.org/media

Інші **статті** про санг українською: gomdeua.org/articles

Докладний практичний **онлайн-курс** по даруванню сангу доступний англійською і українською мовами на сайті Інституту Сам’є. Викладачі — Пакчок Рінпоче і старші Лами монастиря Ка-Ньінг Шедруб Лінг:

<https://samyeinstitute.org/courses/concise-sang-offering/>

ІНСТИТУТ САМ'Є – КУРСИ

ОНЛАЙН-КУРС УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

SAMYE

САНГ: "Коротка очисна офіра диму"

Зареєструватися:

Перед реєстрацією, будь ласка, ознайомтеся
з вимогами для проходження цього курсу:

<https://samyeinstitute.org/courses/concise-sang-offering/>

ІНСТИТУТ САМ'Є – КУРСИ
ОНЛАЙН-КУРС УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

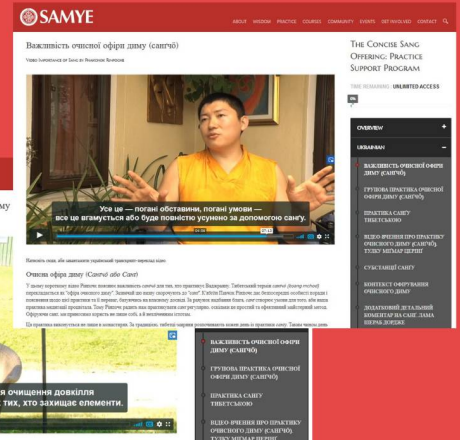

SAMYE

САНГ

Відео-вчення про практику очисного диму

<https://samyeinstitute.org/courses/concise-sang-offering/>

Послідовність щоденної практики, рекомендована Пакчоком Рінпоче для всіх Гомде

1. **Загальні вступні молитви.**
2. **Коротка щоденна практика Падмасамбгани** із циклу терм “Тхугдруб барче кюнсел” (від початку: Прихисток із Бодгічіттою, основна частина — включно з начитуванням мантри).
3. Після начитування мантри можемо тричі промовити **санскритські голосні та приголосні й дгарані взаємозалежного походження**, далі читаємо **“Єше лхацог...”** — строфи повторних дарів, славлень і каяття; після того — тричі промовляємо **стоскладову мантру Ваджрасаттви**.
4. **Короткий санг** з “Тхугдруб барче кюнсел”.
5. **“Вангдү” — молитва притягання**, складена Міпамом Рінпоче.
6. **Коротка учта “Гряди хмар двох надбань”**. На вівтар ставимо одну велику таріль з дарами їжі та келих цогчангу. Залишки не потрібні. Промовляємо “РАМ ЯМ КХАМ” і при цьому окроплюємо дари їжі та цогчанг очисною водою і продовжуємо далі за текстом учти. Якщо хочете накопичити певну кількість повторень дарувань учти, слід повторювати останню частину (“ГРІ дусум санг”є гуру рінпоче...” і до кінця). Коли завершили — окропіть дари їжі цогчангом і так піднесіть.
7. **Молитва примноження** із практики “Лама норлха” (молитва до К’єчог Цулсанга).
8. **Офіри захисникам.**
9. **Розчинення** (промовляємо “ХУНГ” — 1 чи 3 рази) і **повторне проявлення** (“ПХЕТ” — 1 чи 3 рази).
10. **Строфи присвяти, прагнень і побажань сприятливого з “Короткої щоденної практики”**.
11. **Загальні молитви присвяти і прагнення.**

SAMYE
TRANSLATIONS

Інститут Сам'є — Samye Institute

У восьмому сторіччі в Тибеті тантричний майстер Ґуру Падмасамбгава, цар Дгарми Трисонґ Деуцен і настоятель Шантаракшита заснували монастир Сам'є — дороговказ мудрості, милосердя і гідності для нашого світу. Надихаючись добротою цих майстрів минулого, К'ябґён Пакчок Рінпоче заснував **Інститут Сам'є** — онлайн-платформу, що об'єднує учнів цих сутнісних вчень у сучасний і доступний спосіб.

Ми прагнемо надавати засоби і навчання, щоб сприяти автентичній і впевненій практиці учнів усіх рівнів. Ті, хто практикують буддизм вже тривалий час, або нещодавно розпочали, знайдуть тут матеріали для підтримки навчання, осмислення і медитації. Тут знайдете вчення про те, як працювати з емоціями та умом, настанови з медитації, практики співчуття, медитації Магамудри та особливі практики, що є унікальними для нашої традиції.

Також, Інститут Сам'є слугує віртуальним осередком для взаємодії санґги як міжнародної спільноти. Тут учні з усього світу можуть збиратися на онлайн-форумах, щоб обговорювати власну практику, ставити питання та вчитися одне в одного. Цими інтерактивними засобами ми будуємо всесвітню спільноту, яка практикує і служить суспільству.

Будь ласка, завітайте до нас на samyeinstitute.org

Команда перекладачів Сам'є — Samye Translations

Команда перекладачів Сам'є надихається постаттю Принца Муруба Ценпо, який був близьким учнем Гуру Падмасамбгани та завдяки своєму перекладацькому доробку уславився як Лхасей Лоцава. Цей видатний майстер перенародився тринадцятьма поколіннями пізніше як великий відкривач скарбів Чокг'юр Дечен Лінгпа. Наша команда дедалі зростає і складається з перекладачів, письменників та редакторів, що працюють під керівництвом К'ябг'она Пакчока Рінпоче заради збереження цієї сутньої традиції передання.

Ключова місія команди перекладачів Сам'є — сприяння збереженню і поширенню Дгарми у спосіб перекладання буддійських практик і вчень, щоб вони були доступні як онлайн, так і у друкованому форматі. Ми здебільшого зосереджуємося на підтримці послідовників традиції Новітніх скарбів Чокг'юра Лінгпи (Чоклінг терсар) і надаємо матеріали, незамінні для їхнього навчання та практики. Також, ми перекладаємо тексти з усіх буддійських традицій, давні та сучасні, від слів Будди Шак'ямуні й аж до наших днів.

Будь ласка, завітайте до нас на lhaseylotsawa.org

སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ། དང་པ་དང་བཙེ་བཀྱར་སོགས་བྱས་ན་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བས། དམ་པའི་ཚོས་
ཀྱི་དཔེ་ཆ་སོགས་འགྲོ་ལམ་དང་རྒྱབ་བཀྱག་སོགས་གང་བྱུང་དུ་མ་བཞག་རོགས་གནང་། །

*“Вшануванням символів буддових Тіла, Мови і Серця Мудрості ми накопичуємо величезне благо.
Будь ласка, не кладіть тексти Дхарми там, де люди ходять чи сидять”.*

— Чок’ї Ньіма Рінпоче

ཡི་གེ་ནི་བྱ་རྩལ་པ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞག་ན་དཔེ་ཆ་དེ་ཅི་འདྲར་བཞོམས་ཀྱང་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །

*Згідно з корінною тантрою Манджушрі, якщо помістити ці двадцять шість складів всередину книги,
навіть якщо хтось через неї переступить, хиби в цьому не буде.*